

החרם.

כד. ויקח יהושע את עכן בן זרח. קשה למה דלג בן כרמי בן זבדי ויקח זרח בלבד. הרד"ק כתב סמך אותו לאבי אביו לקצר כי זרח היה ראש משפחה ע"כ. ולי נראה להבין זה במה שכתבתי למעלה מ"ש חז"ל גבי ד' ידות שנוזכרו גבי זרח ב"ר פ' וישב ז"ל ד' ידות כתיב כאן ר' יודן ור' הונא ר' יודן אמר כנגד ג' חרמין שעתיד לפשוט ידו בהן ואלו הן חרמו של עמלק וחרמו של סיחון ועוג וחרמו של כנעניים וחרם של יריחו. ר' הונא אמר כנגד ד' דברים שעתיד ליטול מן החרם אדרת שנער כו' הרי שהוא יתברך הגיד מראשית אחרית וכתב ד' ידות גבי זרח ע"ש עכן היוצא ממנו. לעומת זה כתיב ויקח יהושע את עכן בן זרח יחסו לזרח שמעת לידת זרח כתיב ד' ידות ע"ש העתיד ליארע בעכן כנו' לכך תלאו הכתוב בזרח. וטעם שנותו הסדר הנז' למעלה להזכיר אדרת שנער וכסף ולשון זהב וכאן מהפך הסדר להקדים כסף אדרת ולשון זהב זה יתברר על פי המדרש שהזכרתי למעלה מפרי ר"א שהזכיר שם האופן שמצאם עכן ולקחם תרפים תחלה ואחר כך כסף שהיה הקרבן ואדרת פרושה ולשון זהב ובאותו האופן עצמו שלקחם עכן באותו סדר עצמו שרפם יהושע את עכן תחלה שהוא הלוקח ואחריו הכסף ואחריו האדרת ואחר כך לשון הזהב ובפסוק וארא בשלל הזכיר תחלה אדרת שנער כדי שלא יאשם כל כך כיון שאין מינה מצוי כי אחת היא לבוש מלכות כדפירשתי ולכך פתח בה להקדימה ואחר כך הזכיר כסדרן הכסף תחלה ואחר כך הזהב.

ומ"ש ואת בניו ואת בנותיו כתב מהרי"א ז"ל וז"ל הטיב הרלב"ג בפסוקים אלו שהוליכו שם בניו ובנותיו לראות המשפט ושישמרו מעשות עוד בדבר הזה ולז"א אחר זה וירגמו אותו באבנים את עכן בלבד שכאשר היו מוליכים אותו להמית אנשי המחנה היו רוגמים אותו באבנים מרוב כעסם עליו ואחר כך אמר וישרפו אותם באש ירצה לעכן ולשורו ולחמורו ולכל אשר לו.

ואמר עוד ויסקלו אותם באבנים ירצה שהיתה שריפתם אחרי סקלו אותם באבנים רומז לבעלי חיים אשר לו ע"כ. ועלינו לשבח לחז"ל בגמרא שאמר ריש גלותא לרב הונא אם הוא חטא בניו ובנותיו מי חטאו. א"ל וליטעמין אם הוא חטא ישראל מה חטאו דכתיב וכל ישראל עמו אלא להראותם ה"נ להראותם ע"כ. הרי בפירוש נאמרה סברת הרלב"ג. גם רש"י ז"ל כתב כן בפסוק ואת בניו וכו' לראו' ברדיו ויוסרו מעשות כמוהו ואת שורו ואת חמורו לאבדם כמ"ש והיה הנלכד בחרם ישרף באש אותו ואת כל אשר לו עכ"ל וזו היא שיטה א' מיוסדת על דברי חז"ל ומוסכמת מכל המפרשים ז"ל. עוד בזה שיטה אחרת והובאה בילקוט בשם תנחומא שגם בניו ובנותיו מתו עמו ולפי זה ניחא שכתב הפסוק חלוקת בניו ובנותיו באמצע ואחר כך שורו וחמורו ואת כל אשר לו ואם בניו ובנותיו באו לראות היל"ל באחרונה סמוך לוכל ישראל עמו ולא באמצע אלא ודאי גם בניו ובנותיו למיתה וכי תימא אם הוא חטא בניו ובנותיו מי חטאו כמו שהקשו בגמרא אפשר לומר שאם היו קטנים הדי הם כקנינו של אדם וה' ענש ישרף הוא וכל אשר לו. וכן כתב הרלב"ג ז"ל וידמה אם בשנאמר שהיו קטנים והיו בזה במכסת קנינו שצוה ה' שיאבדו ע"כ. ואם נאמר שהיו גדולים על שידעו בו ולא מיחו ושלא גילו ליהושע לכך נענשו. וניחא נמי שלשון הפסוק מוכיח כן שבבניו